

DEO OPTIMO MAXIMO VNI ET TRINO. VIRGINI DEIPARÆ,
ET SANCTO LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA.
QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XII. IANVARII,
M. PETRO MORIAV, Doctore Medico, moderatore.

Obest-ne πολυμία felicitati ingenij?

937

V
A
T
A
E

T vnus corporis vna forma, sic viuens vnus anima vna, multiplex potentia, τὸ ὁρμητικόν, αἰσθητικόν, διανοητικόν, καὶ γενικὸν κατὰ τὸν ὅλον αἰσθητικὸν tam immortalis animæ, quàm mortalis corporis spiritalis facultas. Hæc vna extrinsecus accedit, nihil cum eius actione communicat actio corporis; quia tamen innata non habet ad intelligendum species, eas vt mutuetur à sensu, corpori corruptibili iungitur; quod idcirco, seu domicilium materiæ vile, temperie atq; conformatione nobile, vel ab ipsamet extructum, vel à vi quadam à parentibus impressa femini compactum informat atq; moderatur anima facultatis & spiritus triplicis ope, sine quibus ei vniri potest, non operari. Hæc tanquam infusus nobis genius ingenium nuncupata, suam perfectionem atque adeo felicitatem forsitur ἐκ τῆς γενικῆς ἀφαιρούσης κατὰ τὸν ὅλον ἐκ διατάξεως αὐτῆς: id sine corporis vfu non perficitur, maximèque cerebri; cuius substantiæ ἴδις πάθος & φθορὰς inest, vnde sensus in vniuersum corpus deriuatur. Horum quoduis in ratione quadam & mediocritate positum, synceram & tenuem cerebri substantiam imprimis amat; requirit exactam temperamenti, magnitudinis, & figuræ commoderationem; postulat vniuersi corporis, facultatum, animi affectum, & humorum omnium quietem; spirituum subtilitatem, puritatem, & copiam exigit. Quantum ab horum quolibet, tantam eam à perfectione sensus, & ingenij receditur.

NIMA par in omnibus, corporis & actionum dispar ratio: in has illius vitium cadit, non in animam. Impuro si vtatur sensus instrumento, rerum differentias, quantumvis licet procul sentiat, ægrè tamen diiudicat: si crasso, cum nec cird, nec in quamque partem spiritu perfundatur, & tardè sentit & dimidiatis viribus. Prohibet natui calor is ἄλλαν μὲν nimium frigus, ab eo nulla viuens actio perficitur; inde stupidi sunt, quorum in temperie dominatur aqua; semper in somnum ruunt aut in vigiliam somno persimilem; quæ tactu solent percipi, paulò minus quàm alij percipiunt; quæ visu aut auditu, prætereunt quàm vt animaduertant celerius: adeo anima iners est, ἡ μὴ συνδιδῆναι κατὰ μέρος πρὸς πρῶτον: Quos ignis accendit, ij acuti sunt, sed inconstantes; sentiunt continuò, sed continuò distracti nihil inde perficiunt. Inchoatur aliud ex alio antequàm ad finem perdatur si magnitudo deficit; si excedit, de rebus quibuslibet, tanquam à sensu remotissimis, tardius iudicatur, & obscurius. Rationem quantum viciet mala capitis conformatio, Therites: quantum obundat nimis corporis motus, pueri, ebrj, & animi perturbationes quauis testantur. Sensuum vis in somno languet spirituum inopia; horum crassitie & impuritate torpet adeo, vel etiam in vigiliis ingenium, vt Boetium in crasso iurare aëre natum.

Q N ἐν αἵματι natura sanguis, ex eo, non syncero quidem, sed pituita & vtrâque bile temperata conformatur, augentur & ad finem vsq; vitæ nutriuntur; iisdem naturæ lege continentur conceptaculis, in quibus fit, venis, arteriis. In illis crassius atque rubicundus tepet, in his flauus ac tenuis feruet, in vtriusque naturam principij redoleo iecoris & cordis, cuius tantus calor in homine, vt puerit erectos ad sydera tollere vultus; vtrâque tamen frigit à seipso, ab alio calet, flagrat à putredine. Quibusque viuentibus & humoribus statim magnitudinis & paritatis, calor is & frigoris, tenuitatis & crassitie limites. Quum syncerus sanguis aut omnes æquilibrer humores supra modum adaugentur, duplex πολυμία; vtrâque & ad vires & ad vasa conferri potest: si ad vasa, horum capacitatem adauctus sanguis replet, distendit, aperit, rumpit, quæ data porta ruit, intrò forasque; nec tamen aëri, ad tanti calor is refrigerium reparandòque spiritus subeunt, locus patet aut aditus; inde marcor & extinctio natui calor is, cuius corruptio, viuens vna pemices. Si ad vires, eas quauis aliâ de causâ debiles grauat, concepto feruore ferit acrius; nidore putredinis inficit, tetram exhalans hæc vnda mephitim; & in partes quasque corporis imbecilliores decumbit.

D ingenij felicitatem præstat inter humores omnes sanguis syncerus, tenuis, temperatus: is & tardè & parum concrefcit; ab eo rarè fit πολυμία, nusquam πολυπρία. Qui crassus est, citò & multum coagulatur, semper ἄλλος reddit homines, plerumque πολυμύεις, πολυπρία. Hinc organa sensuum impura fiunt; crassa terrenaque eorum substantia non vndique insito spiritu perfunditur; plerumque calore flagrant alieno, extincto interdum naturali frigent, stupefit, ἀκνηίζουσι. His vasta corporis moles efficitur; peruertitur membrorum figura; quò magis naturalis, eò minus animalis facultas viget; nimius corporis motus animo turbas molitur; abdominis amplitudo nimia ciborum facit helluones, non librorum; spiritus in viscera colliguntur, tetrahuntur è capite, quod sursum motis fuliginibus inficitur. Spirituum his inest crassitudo, impuritas, inopia, quibus nec continendis mouendisque locus par est, nec generandis aut satis aut conueniens materia suppetit.

BRIETAS πολυμία brevis, caput tenui sanguine replet, distendit copiam, vi propriâ calcacit, quatit motu, delirij genus omne parit, mentem quouis modo malè habet, alios præsentium malorum obliuio tapit, spes futurorum bonorum ludit alios, aliàs ridet, lachrymantur aliàs iisdem de rebus: ea si frequenter, stupidos facit & ætonitos; vniuersam facultatem animalem deicit. Qui versus Septentrionem habitant populi, vinolentis similes, corpore valent, non mente; sanguine abundant, non ingenio. Calidarum regionum incolæ omni prorsus exhausti sanguine, exucci, macilenti, sapientiores. Pueri maximè omnium calidi, humidi, rubicundi, ex solo ferme sanguine recens concreti, amenes. Senes frigidi, sicci, nigriores, macri, ὀρθόδοξοι, mente magis valent, quæ in senectute, ἀνηλικίας πρὸς ὄντος, inualefcit atque perficitur. Cerebrum, ex quo velut ἀκροπόλις, mens suis vndique stipata sensibus tanquam satellitibus reliquo imperat corpori, maximè omnium exangue: motus qui à calore copiosi sanguinis excitatur, sensuum actiones interceptet, Mulieres viris πολυμύεσσι, calidiores cum menses non secedunt, tum præ copiam resiliens sanguinis ἰσχυρὰς, ῥαπὶς; præ feruore ἀδύναμις, ἀμυνομανία; præ nigrore φθόρος, ἀδύναμις & θανάτου ἀποδομὴς.

Obest ergo πολυμία felicitati ingenij.

Proponebat Lutetiæ IOANNES HAMON, Cæsarisburgensis. A. R. S. H. M. DC. XLV.

DOMINI DOCTORES DISPUTAVRI.

M. Petrus Bourdelor.
M. Quintinus Thevenin.
M. Carolus le Breton.

M. Claudius Peyrault.
M. Tussanus Fontaine.
M. Ioannes de Monstreil.

M. Dionysius le Sours.
M. Bartholomeus Baralis, Med. Reg.
M. Carolus le Clerc.

